

KAPITALISMIN TURMIOLLINEN
VAIKUTUS LAPSIIN.

(Jatkoo ensimmäiseltä sivulta)

suudet ovat tuskin yhdenkään heidän saavutettavissaan. Jos heillä on halua korkeamman kehityksen saavuttamiseen, kuoletaan sellaiset halut melkein poikkeuksetta. He ovat pakotetut jättämään koulunkäynnin juuri silloin kun kasvatuksensa olisi alussaan ja menemään työhön, joko elättääkseen itsensä tai avustaa perheen elannon hankinnassa.

Se merkitsee tavallisesti sitä, että heistä tulee henkisesti kehittymättömiä koko eliniäkseen. Luonnollisesti on toisten asema huonompi kuin toisten, mutta kaikki heistä ovat henkisesti, fyysisesti ja siveellisesti kehittymättömiä. Heiltä on riistetty tilaisuus kehittää niitä kykyjään, joita he mahdollisesti omaisivat.

Heidän elämänsä lyövät kapitalistit rahaksi.

Useat näistä lapsiorjista kuolevat jo ennenkuin ehtivät edes miehuuskään. Ja jälle jääneistä useat joko kuolevat, joutuvat hullujenhuoneeseen tai vankilaan ennenkuin ovat ennättäneet edes keski-ikäisiksi.

Sellainen on seuraus kapitalistisen teollisuuselämän hirvittävästä lapsien turmelamisesta.

Saako se teidän verenne kiehumaan?

Se olisi toki toivottava.

Ja me toivomme sen lisäksi, että se aiheuttaa liikuntaa teidän aivostossannekin niin että te päätätte avustaa sellaisen tilanteen poistamisessa.

Muutamissa valtioissa on lakisäädöksiä, jotka kieltävät lapsityön, mutta kapitalistien ja eräissä tapauksissa vanhempienkin etujen mukaista on, että niitä lakeja ei noudateta. Näistä laeista on epäilemättä jonkinlaista hyötyäkin, mutta ne eivät ulotu paheen juuriin. Kapitalismi on tämän yhteiskunnallisen epäkohdan perussyynä, joten kapitalismi siis on poistettava.

Yhteiskunta murhaa omat lapsensa.

Eräät muinaisajan kansat uhrasivat aina toisinaan lapsia jumalilleen. Ja me tapaamme ajatella, että sellainen oli varsin hirvittävä. Mutta siinä missä muinaisajan kansat uhrasivat jumalilleen yhden lapsen, me uhraamme kapitalismille tuhannen.

Eikä siten tapahdu ainoastaan teollisuuslaitoksissa. Lapsityölläiset eivät ole ainoat kapitalismin uhrit.

Miljoonat köyhälistön lapset, vaikkapa eivät olisikaan pakotettuja työhön, ovat kuitenkin vailla melkein kaikkea, joka tekee elämän elämisen arvoiseksi. Syvimmässä köyhyydessä runtelee ja turmelee kapitalismi heidän hennon elämänsä. Heillä ei ole sellaista ympäristöä, joka kehittäisi heidän henkisiä kykyjään siten kuin pitäisi. Heidät on jätetty oman onnensa nojaan, ainoastaan vain kasvamaan. Eikä aina ole edes sitäkin mahdol-

lisuutta. Useassa tapauksessa ovat he sellaisten paheiden vaikutuksen alaisina, joista eivät heidän vanhempansa köyhyyden takia voi heitä pelastaa.

Useat saavat olla vailla välttämättömiäkin tarpeittensa kunnollista tyydyttämistä. Heiltä puuttuu kunnollinen vaatetus ja kunnollinen asunto. Masentavasti alistuttava armeliaisuus — välttämätön pahe nykyisen järjestelmän vallitessa, mutta kaikissa tapauksissa masentavan alentava — korvaa toisinaan osan tästä puutteesta, mutta silloinkin ainoastaan pienen osan. Ainoastaan toisinaan, kuten esim. kiitospäivänä ja jouluna koetetaan katsoa, että jokaisen tarpeet on tavanmukaisesti tyydytetty. Mikä pitkä sellainen menettely onkaan! Eikä sekään riitä kaikkien osaksi. Sekin jättää monen pienokaisen asemaan, jossa hän toivoissaan ylösnousseena jouluaamuna saa kääntyä kyynelien sukaltaan takasin, huomattessaan jääneensä vailla joululahjoja.

Hyväntahtoinen joulupukkin palvelee ihmisiä sen mukaan ketä he ovat, jakaen lahjojaan etupäässä niille jotka eivät niitä tarvitse, ja jättää tarvitsevaiset niitä vailla.

Yhteiskunnallinen järjestelmä, joka särkee lapsen sydämen, pahentaa hänen mielensä ja murhaa hänen sielunsa, on väärä.

Sellainen ei voi jatkua. Sellainen ei saa jatkua, eikä sellainen tule jatkumaan.

Sosialismi tulee sen kukistamaan. Sosialismi tulee poistamaan lapsiorjuuden. Sosialismi tulee hankkimaan jokaiselle lapselle ja aikuiselle vapaan ja täydellisen mahdollisuuden kehittää itseään niin paljon kuin kyvyt edellyttävät. Luonnollisesti ovat lapset opetettavat hyödylliseen työhön jo aikaisemmillä ikävuosillaan, mutta sellaisen työn tulee olla kevyttä ja lyhytaikaista. Sitä on tehtävä koulussa osana opetusohjelmasta.

Sosialismi kohottaa lapsuuselämän kunniaansa.

Jokaisen joka rakastaa lapsia, tulee luonnollisesti liittyä sosialisteihin niinpian kun hän käsittelee mita sosialismi todella on. — The Leader.

NÄHTYÄ JA KUULTUA.

(Jatkoo ensimmäiseltä sivulta)

voimainsa vähyden, oli pakotettu alistumaan niihinkin vähäisiin korjauksiin oloissaan, mitä he tällä taistelulla olivat voittaneet. Suuria eivät ne saavutukset tosin olleet, ainoastaan vähäinen palkanylennys ja työpäivän lyheneminen, mutta tärkein voitto, järjestäytymisen tunnustaminen, jäi heiltä vielä saamatta ja tästä johtui se mielen karmeus. Mutta herroille kapitalisteille tuntuivat nämäkin saavutukset olevan katkera pala, kuten kaikkialla muuallakin. Tätä ihanata Varangerin vuonoa viillättäin, sain seuraavaksi katseltavakseni tuon suomalaisten siirtolaisten synnyttämän ja nyt jo kuolemaan tuomitun Vadsö-Vesisaari-nimisen pikkukaupungin. Historia kertoo tämän kaupungin ensimmäisen kulkakiven laskijaksi erään suo-

malaisen, joka Suomessa vallinneina vainon aikoina oli paennut noille jylhille pohjolan tuntureille turvaansa hakemaan. Sittemmin kalastuksen kehittyttyä on tähän suomalainen siirtolainen toisensa perästä asumuksen ottanut. Siksi tuo kaupunki onkin suomalaisena säilynytkin aina viime aikoihin asti, olen siellä kaikki virkakuntakin suomalaista. Samalla tämä kaupunki vanhemmuusoikeudellansa on saanut pitää Finmarkun, läänin pääkaupungin, kunniaakin. Norjan valtion alkaessa norjalaisuuttaa näitä suomalaisia seutuja, on Vesisaariakin menettänyt alkuperäisen soinnukkaan suomenkielensä, muuttuen se norjan-, lapin-, venäjän- ja suomenkielen sekotukseksi, pää äänenvärähdyksenä pysyen kuitenkin suomenkieli. Täyttä ummikko-norjalaista ei sieltä tapaa monta vielä tänäkään päivänä. Todisteeksi siitä kerron kutsustani kuvernööriin tykö, jonne tulkin kera meninkin. Päästyämme perille, tulkkini minut esitteli: "Den en er en finlander, som vill snakka med dere", johon kuvernööri vastasi aivan selvällä suomenkielillä: "Vai suomalainenko? Olkaa hyvä ja istukaa!" Tulkkini hämmästyi, sillä voin puhua ainoastaan tuota n. s. Vesisaaren suomea, ei hän paljonkaan käsittänyt mitä me puhelimme. Kuten tavallista tammöissä kuolevissa kalastuskeksuksissa, ainakin ovat asukkaat tyynen rauhallista ja samalla aivan tiedontonta väkeä, kaikenlaisten uskonnollisuuden ja pimeyden kaupitsijoiden sokaisemaa ja samalla heille helppoa kerittäväksi.

Tästä parin tunnin laivamatkan tehtyä, yli Varangerin vuonon laveahkon suun, pääsen pääsen Vardö-Vuoreija-nimiseen pikkukaupunkiin tai kuten norjalainen sanoisi: Til Vardö Fiskuvär. Suotta ei tämä kaupunki kannakkaan kalastajakaupungin nimeä. Muokalainen, saavuttuaan tähän kaupunkiin, luulee tosiaankin tulleensa kaikkien kalojen kasapaikkaan, sillä täällä näkee jos min-käläistä kalaa ja vaikka kuinka paljon. Jos on paljon kalaakin, niin paljon on niiden pyydystäjiäkin. Parhaana kalastusaikana on noin keskimäärin sanoen 39,000—50,000 kalastajaveneeseen. Keskimääräinen summa kalastajia jokaista veneitä kohden voidaan laskea kuudeksi mieheksi, sillä toisissa veneissä on aina 18-takin miestä, vaikka toisissa onkin vaan kolme, joka on vähin määrä norjalaisessa kalastajaveneessä. Pyydystettävät kalalajit ovat: turska, kveida (pallas), kolja ja vähemmässä määrässä ahven. Turskasta, jota enimmäkseen saadaan, kuivataan tuo kaikkialla kuuluksi tullut lipeäkala, mutta suolakalanakin sitä paljon myydään. Kolja taas enimmäkseen joutuu käytettäväksi Norjassa niin muodissa oleviksi kalapulliksi, vaikkakin siitäkin valmistetaan huonompaa lajia lipeäkala. Kveida taas saa tehdä matkan kannutuslaitoksiin, vaikkakin se paistinkalana käytettynä on kerrassaan hyvää ja paljon käytetty. Tämä kala on suurin mitä tietääkseni missään käytetään ravinnoksi, sillä kveidaa on Ruijanrannalla saatu aina 500—600 kilon painoisia. Vaikkakin tämä kaupunki on pieni, ainoastaan kolme kilometriä rannoiltaan ympäri mitaten olevalla saarella, niin silti se on kalastusaikana milteimpä Norjan viikkain kaupunki. Ennen, jolloin kalan hinta on ollut alhaisempi, ei se niin paljon ole kaiken mailman keinottelijoita

puoleensa vetänyt kuin sota-aikana, jolloin kalankin hinta on korkeuksiin kohonnut. Niinpä sinne saavuttuani näinkin ihmekseni olevan kansaa kadut aivan täpösen tännänsä. Tämän kansanpaljouden seassa kierteli kaikenkarvaisia keinottelijoita postivarista aina katutanssijoihin ja povareihin saakka. Ja rahaa heillä oli jokaisella taskut pullollansa, ei mustaa kuten ennen, vaan valkoista, helisevää hopeata. Venäläiset, italialaiset, ranskalaiset, englantilaiset, turkkilaiset, lappalaiset ja samojeedit ja ties mitkä kaikki kansallisuudet siinä kilpailivat keskenään. Kaikille niille näkyi nyt riittävä rahaa. Vaikkakin tiesin, että toisen elo auttaa toista leipään, niin kysyin erältä juutalaiselta, josko hän tietää mistä näin hyvä aika johtuu ja hyvin hän näkyi tietävän, sillä hän murteellisella norjankielellä vastasi: "Kriget mykke lakta menniskor, mykke pissa kriget folk, mykke pengar" Sota paljon tappaa ihmisiä, paljon syövät, paljon rahaa.

Olen tahallani tämän kaupungin elinehtojen selostukseen kiinnittänyt kai tarpeeksi huomion, mutta tämä siksi, että voisin luoda siitä tarkemman todistusten sarjan sille tai niille väitteille, mitä etempänä tässä kirjoituksessani tulen tekemään, todistaakseni Norjan yhteiskunnallisia eri ilmiöitä. Ja koska kerran tätä tarkotusta varten tulen vielä käymään läpi koko Ruijanrannikon, niin mainitsen nyt vain täällä olevan kaikkien yhteispyrintöjen tuntemattomia, lukuunottamatta vähäistä kalastajain järjestöä. Tästä ensimmäinen pysähdyspaikkani oli Nordkap, tuo mailman pohjoisin mannaamaan niemeke, jossa aurinko antaa valonsa loistaa kolme kuukautta yhtä mittaa kertaakaan siihen aikaan laske-matta. Nordkap on autio 307 metriä merenpinnasta laskien korkea vuoriniemeke ilman mitään muuta eloisuutta paitsi ke-säisin kaikenmailman rikkaiden elostelijoiden tuonne tekemiä huvimatkoja. Eteenpäin seuraava huomiota ansaitseva paikka on Hammerfest, mailman pohjoisin kaupunki, sijaitsein korkeavuorisella saaren rantamalla olevalla kapealla, vähän tasaisemalla kaistaleella. Ihmisvilinää täälläkin, mutta toisenlaista väkeä kuin Vuoreijassa. Omistava luokka on täällä lepo- ja huvitelupaikkansa ottanut. Finmarkun kesäistä aurinkoa katselemaan on kasaantunut sotivienkin maiden "isänmaalliset" rahapylväät. "Neutraalia" koleista Skandinavian maista siellä oli enemmän, mutta tapaapa siellä saksalaisen, englantilaisen, ranskalaisen ja amerikalaisenkin "neutraalin", jotka ovat jättäneet neutraalisia kotiasemiansa vartiomaan suuret konttoristi- ja palvelijalaumat. Hätäkos onkin ainassa auringon paisteesta hiukan hutikassa kellotella. Omaisuuteni ei salli näiden kanssa kilvotella. Kaikki on kallista, rahalla ei ole mitään arvoa. Koetan tutkia työläisten tärkeitä taisteluseita. Löydän pienoisen kalastajajärjestön ja leipureitten järjestön, nämäkin hyvin onnellisissa tilassa. Sitä enemmän on Suomenkin puolelta saapuneet kaikenlaiset jumalan santarmeiks itseään kutsuvat etujansa valvomaan, sillä kaupunki on suurimmalta osalta suomalaista. Jatk.

— Ranskassa on nykyään puolesta miljoonaa leskinaista, jotka saavat hallituksen avustusta.